

# Svenska pensionspengar finansierar ockupationen

**Första AP-fonden, som förvaltar svenskarnas pensionspengar, investerar i det israeliska vapen- och elektronikföretaget Elbit Systems. Företaget levererar övervakningssystem som staten Israel använder för att bevaka palestinier. Samtidigt som Norge har sålt sina tillgångar i Elbit Systems, lägger första AP-fonden sina etiska hänsyn på entreprenad.**

Elbit Systems spelar en avgörande roll för att den av Israel uppförda muren och dess kontrollsystem ska fungera. Det menar Rachel Giora, professor vid universitetet i Tel Aviv, Israel.

– Elbit Systems är djupt involverade i separationsbarriären på de ockuperade palestinska territorierna. Elbit är en av två huvudleverantörer till det elektroniska övervakningsstatet som tillhör murprojektet.

Rachel Giora är engagerad i BDS, Boycott, Divestment and Sanctions for Palestine – en global kampanj för att avinvestera i ockupationen. Hon påminner om den internationella domstolen i Haags uttalande om att det är varje stats ansvar att följa Genèvekonventiono-

nen och alltså inte understödja murbygget.

– Det gäller i allra högsta grad även Sverige och de svenska pensionsfonderna: det är olagligt, orättvist och omänskligt att delta i att beröva tusentals palestinier deras land och försörjningsmöjligheter, och att fängsla dem i bantustaner, säger hon till Arbetaren.

**VID HALVÅRSSKIFTET** hade första AP-fonden 8 234 andelar i Elbit Systems till ett sammanlagt värde av 3,86 miljoner kronor. Svenska pensionspengar går till flera andra företag som bygger infrastruktur på och mellan illegala bosättningar. Enligt en sammanställning av SVT hade alla de fyra första AP-fonderna innehav i det franska företaget Alstom vid årsskiftet. Alstom är inblandade i järnvägsprojekt som ska binda samman illegala israeliska bosättningar med varandra på Västbanken.

Första och tredje AP-fonden har innehav i ytterligare företag som har verksamhet på ockuperad mark: Bank Leumi har kontor på ett flertal bosättningar på Västbanken och Bezeq förser israeliska bosättningar med telefonuppkoppling och infrastruktur.

Etikrådet för AP-fond 1–4 har inte sett någon anledning att närmare undersöka hur man investerar svenskarnas pensionspengar i företag som kan tänkas bryta mot mänskliga rättigheter i frågor som rör den israeliska ockupationen, trots att AP-fonderna ska följa de internationella konventioner som Sverige skrivit under.

I förra veckan offentliggjorde det norska finansministeriet att

man under sommaren sålt samtliga tillgångar i Elbit Systems. Det var efter påtryckningar från norska, israeliska och palestinska organisationer som Norge omprövade sitt innehav.

Nu, med anledning av Norges agerande, har etikrådet för AP-fond 1–4 bett sin etikonsult GES Investment services att utreda vad som ska göras i fallet Elbit Systems.

GES Investments vd Magnus

## ”Politik och affärer hör inte ihop”

**EXPORTRÅDET ARRANGERADE** i tisdags ett möte där den israeliska ambassadören och företagsrepresentanter från både Sverige och Israel närvarade för att diskutera ”utmaningarna på den israeliska marknaden”. Men diskussionen om svenska investeringar i företag som strider mot mänskliga rättigheter uteblev.

Exportrådet ägs gemensamt av näringslivet och den svenska staten. Regeringen rekommenderar svenska företag att ”agera med stor försiktighet” när det gäller bosättningar i det ockuperade Palestina. ”Detta för att undvika

att uppfattas som en del av ett ockupationsförhållande.”

Den frågan diskuterades först i slutet av mötet, då frågan kom från publiken: Hur ska företag undvika att bli förknippade med brott mot mänskliga rättigheter?

Bo Andersson, som varit chef för Ericsson i Israel i tio år, svarade.

– Jag känner inte av tyngden eller känsligheten i frågan. Jag tycker inte att det är en stor grej, sade han.

Joseph Akerman, handelsattaché på israeliska ambassaden i Stockholm, tillade:

Furugård säger till Arbetaren att det är först det senaste året de börjat titta närmare på israeliska företag som är verksamma på ockuperade områden.

– Vi har begränsade resurser, och då får man prioritera. Och när det gäller olika konfliktzoner så sker de prioriteringarna mycket på grundval av debatt och diskussioner i samhället.

**CHRISTOPHER HOLMBÄCK**

[christopher.holmback@arbetaren.se](mailto:christopher.holmback@arbetaren.se)

– Det är en total separation mellan affärer och politik.

**JOAKIM WOHLFEIL** har arbetat på Diakonia med frågor om hur företag engagerar sig i konfliktområden.

– Det blir allt tydligare att det är otroligt dålig business för företag att bli associerade med folkrätts- eller människorättsbrott, säger han när Arbetaren når honom.

– Det är mycket konstigt att Exportrådet inte nämnde regeringens rekommendationer.

**CHRISTOPHER HOLMBÄCK**